Arheoloģija Amatu mājā

No 2023.gada jūnija līdz decembrim Drabešu muižas Amatu mājā īstenots projekts "Izpētes materiāla realizācija 11.gadsimta latgaļu tērpu rekonstrukcijās". Tika pētīti Drabešu Liepiņu kapulauka arheoloģiskie atradumi – senie tērpi, rotas, citi atradumi. Arheoloģiskie izrakumi šajā senvietā veikti pagājušā gadsimta 70.gadu sākumā – laikā no 1971.gada līdz 1973.gadam. Arheologa Jāņa Apala vadītajos izrakumos atsegti 158 vēlā dzelzs laikmeta (11.-13.gs.) latgaļu apbedījumi, kā arī iegūtas 1011 reģistrētas senlietas.

Mirušie Liepiņu senkapos tika apglabāti goda tērpos kopā ar plašu lietoto rotu klāstu un ikdienā nepieciešamajiem priekšmetiem. Sieviešu un meiteņu apbedījumos dominē rotas, vīriešu apbedījumos – ieroči, iedzīves priekšmeti, arī rotas un apģērba piederumi. Senkapos ir liecības arī par apģērbu, kas ir viena no retākajām atradumu grupām arheoloģiskajos izrakumos. Plašākai sabiedrībai šis materiāls nav zināms un līdz šim maz izmantots, bet, tas ir daudzpusīgs un nozīmīgs gan latgaļu materiālās kultūras, gan Drabešu pagasta vēstures kontekstā.

Vairākas reizes braucot uz Latvijas Nacionālo vēstures muzeju, pētot Drabešu Liepiņu senkapu arheoloģiskos atradumus un, konsultējoties ar muzeja pētnieci Iritu Žeieri,

Amatu mājas amatnieki un aušanas pulciņa dalībnieki rekonstrukcijai izvēlējās tekstilijas un rotas no 53.kapa – sievietes apbedījums un 90.kapa – vīrieša apbedījums

Projekta norises laikā sarīkotas vairākas meistarklases seno tērpu darināšanā, Drabešu muižas Amatu mājas aušanas pulciņa dalībnieces apguva kreklu šūšanu pie Aijas Brikmanes, rotu kalšanu pie Andris Roze, ādas zābaciņu izgatavošanu pie Gunas Zommeres un seno audumu aušanu pie Dagnija Pārupes. Tika izgatavoti divi seno tērpu komplekti, kas turpmāk būs apskatāmi Amatu mājas ekspozīcijā.

Projekta gaitā gūtās tērpu gatavošanas iemaņas radījušas lielu interesi par arheoloģiskajiem tērpiem, darbs šajā virzienā tiks turpināts. Projektu īsteno biedrība Tradicionālās kultūras iniciatīvu centrs "KasTe". "Aktivitāti atbalsta VKKF mērķprogramma "Latviešu vēsturisko zemju attīstības programma" un Vidzemes plānošanas reģions."